	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Page 1 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

OPERATOR SISTEMI TRANSMISIONI DHE TREGU KOSTT sh.a
TRANSMISSION SYSTEM AND MARKET OPERATOR KOSTT J.S.C
OPERATOR SISTEMA PRENOSA I TRŽIŠTA KOSTT d.d

Nr. 235 Dt. 31 01 2024
PRISHTINË-A

Raporti i Pajtueshmërisë së Operatorit të Sistemit të Transmetimit (OST) të KOSTT-it Viti 2023

	Përgatiti	Aprovoi
Emri Mbiemri Pozita	Mimoza Byqmeti-Zyrtare për Pajtueshmëri/Sekretare e Kompanisë	Evetar Zeqiri-Kryeshef Ekzekutiv
Nënshkrimi		
Data	Janar 2024	Janar 2024

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Faqe 2 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

Përmbajtja

Hyrje.....	3
1. Ndërmarrja	4
2. Programi i Pajtueshmërisë	4
3. Pronësia e sistemit të transmetimit	4
4. Kontrolli dhe pronësia e KOSTT si OST	5
5. Pavarësia e Bordit të KOSTT	5
8. Qasja jodiskriminuese në sistemin e transmetimit (konfidencialiteti i të dhënave)	8
9. Trajnimi	8
10. Informacionet e ofruara nga KOSTT për personat që ushtrojnë kontroll mbi KEK SH.A./Ibër Lepenc SH.A.	8
11. Detyrat e OST-së.....	9
12. Vonesa e investimeve të planifikuara.....	11
13. Dividenda	13
Konkluzion.....	14

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Page 3 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

Hyrje

Operatori i Sistemit të Transmetimit KOSTT ka hartuar Raportin e Pajtuëshmërisë për vitin 2023 në përputhje me dispozitat e nenit 21 të Direktivës Nr. 2009/72/EC të Parlamentit Evropian dhe Këshillit lidhur me Rregullat e përbashkëta për Tregjet e Brendshme për Energji Elektrike e datës 13 korrik 2009, dhe nenit 21 të Rregullës për Certifikimin e Operatorëve të Sistemit të Transmetimit, Rregulla ZRRE/Nr. 14/2017 (prill 2017), e cila e obligon OST-në që ta hartoj atë dhe ta dorëzoj të njëjtin pranë Zyrës së Rregullatorit të Energjisë për miratim.

Me 15 shkurt 2019, Zyra e Rregullatorit për Energji (në vijim Rregullatori) ka nxjerr vendimin me nr.V_1107_2019 për miratimin përfundimtar të Certifikimit të KOSTT sh.a. si OST.

Operatori i Sistemit të Transmetimit ka caktuar znj. Mimoza Byqmeti në detyrën e Zyrtares për Pajtuëshmëri (këtu e tutje referuar si Zyrtari për Pajtuëshmëri), e miratuar nga Rregullatori me Vendimin V_1186_2019 të datës 14 tetor 2019.

Ky raport është hartuar nga Zyrtari për Pajtuëshmëri në bazë të detyrave të cilat rrjedhin nga Programi i Pajtuëshmërisë, i miratuar me vendim të Bordit të ZRRE-se nr.V_1203_2019 me datë 27 nëntor 2019.

Rrjedhimisht, pas certifikimit të KOSTT sh.a. si OST prezanton Raportin respektiv të pajtuëshmërisë, i cili përgatitet bazuar në obligimet të cilat derivojnë nga Programi i Pajtuëshmërisë i cekur si më lartë. Ky raport pasqyron gjendjen e pajtuëshmërisë e cila është objekt raportimi për periudhën 1 janar-31 dhjetor 2023, me qëllim të sigurimit të operimit të pavarur të rrjetit të transmetimit të Kosovës, dhe pajtuëshmërinë me vendimin përfundimtar për certifikim, të nxjerrë nga Rregullatori.

Në hartimin e këtij raporti Zyrtari i Pajtuëshmërisë është mbështetur me informacionin e nevojshëm nga Departamentet përkatëse të OST-së, sipas funksioneve që kryejnë siç janë: Departamenti i Operatorit të Transmetimit, Departamenti i Operatorit të Sistemit, Departamenti i Operatorit të Tregut, Departamenti i Financave dhe i Thesarit, Departamenti i Prokurimit, Departamenti i Zhvillimit të Rrjetit dhe Projekteve, Departamenti për Çështje Rregullative dhe Tarifa, Departamenti i Burimeve Njerëzore dhe Departamenti për Shërbime Përkrahëse.

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Page 4 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

1. Ndërmarrja

Operator Sistemi, Transmetimi dhe Tregu KOSTT sh.a është ndërmarrje publike me 100% të aksioneve shtetërore, e themeluar sipas Ligjit për Ndërmarrjet Publike. Sipas Ligjit për Energjinë Elektrike nr.05/L-085 të miratuar në vitin 2016, të drejtat e aksionarit për KOSTT ushtrohen nga Kuvendi i Republikës së Kosovës.

KOSTT ka dy Licenca të lëshuara nga ZRrE, Licenca për operatorin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_15/17 si dhe Licenca për operatorin e tregut të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_16/17.

KOSTT menaxhon Sistemin e Transmetimit të Republikës së Kosovës duke operuar me nivele të tensionit të lartë 400 kV, 220 kV dhe 110 kV. Sistemit të transmetimit i përkasin edhe transformatorët e ndërlidhur me rrjetin e shpërndarjes: 220/ 35/10 kV dhe 110/35/10(20) kV. Përgjegjësi e KOSTT është që në mënyrë të sigurtë dhe të besueshme të transmetojë energjinë elektrike nga njësitë e gjenerimit deri te sistemi i shpërndarjes, 24 orë në ditë, 365 ditë në vit.

KOSTT gjithashtu është përgjegjës për operimin dhe zhvillimin e tregut të energjisë elektrike në Republikën e Kosovës, si dhe funksioneve të ndërlidhura si janë përshkruar në licencën për operimin e tregut dhe ligjet përkatëse.

2. Programi i Pajtueshmërisë

Programi i Pajtueshmërisë për Operatorin e Sistemit të Transmetimit i miratuar nga Bordi i ZRRE-së me vendimin nr.V_1203_2019 me datë 27 nëntor 2019, paraqet një program i cili përcakton masat të cilat duhen të ndërmerren me qëllim të parandalimit të çfarëdo trajtimi diskriminues, aplikimin e masave të nevojshme për të monitoruar pajtueshmërinë e vazhdueshme të operatorit të sistemit të transmetimit me programin e pajtueshmërisë.

3. Pronësia e sistemit të transmetimit

KOSTT ka në pronësi dhe operon sistemin e transmetimit në Republikën e Kosovës duke përfshirë edhe interkonektorët me Shqipërinë, Malin e Zi, Maqedoninë e Veriut dhe Serbinë, deri te pikat interkonektuese.

KOSTT ka në pronësi asetet e mëposhtme që janë pjesë e interkoneksionit midis sistemit të transmetimit të Kosovës dhe sistemeve të transmetimit të vendeve fqinje:

- a. Linja 400kV, 85.5 km SS Kosova B- NS Komani deri në kufi me Shqipërinë
- b. Linja 400kV, nr. 407, 40.049 km NS Kosova B-SS Nish deri në kufi me Serbinë

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Page 5 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

- c. Linja 400kV, nr. 420/2, 30.51 km NS Ferizaj- NS Shkup 5 deri në kufi me Maqedoninë e Veriut
- d. Linja 400kV, nr. 437/2, 28.709 km NS Peja - NS Ribarevine deri në kufi me Malin e Zi
- e. Linja 220kV, nr. 2303, 45.05 km NS Prizren-2 NS Fierzë deri në kufi me Shqipërinë
- f. Linja 220kV, nr. 205/2, 14.648 km NS Besiana-NS Krushevc deri në kufi me Serbinë
- g. Linja 110kV, nr. 1140, 10.81 km NS Berivojcë -NS Bujanovc deri në kufi me Serbinë
- h. Linja 110kV, nr. 155, 18.78 km NS Vallaç-NS N. Pazar deri në kufi me Serbinë

4. Kontrolli dhe pronësia e KOSTT si OST

KOSTT sh.a. është ndërmarrje publike ku:

- a) Kuvendi i Republikës së Kosovës është institucioni i vetëm që kontrollon OST-në me kompetenca ekskluzive për të ushtruar të drejtat e aksionarit, të emëroj dhe shkarkoj Bordin e Drejtorëve (me përjashtim të Kryeshefit Ekzekutiv) dhe caktimin e pagesës (kompensimit) të Bordit të Drejtorëve. Komisioni i Auditimit të OST-së po ashtu emërohet nga Kuvendi i Republikës së Kosovës.
- b) Kuvendi i Republikës së Kosovës nuk ushtron kontroll në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë në asnjë ndërmarrje tjetër aktive në tregun e raportueshëm. Kuvendi i Republikës së Kosovës nuk ka të drejta mbi çfarëdo ndërmarrje tjetër në tregun e raportueshëm (KEK sh.a. dhe Ibër Lepenci sh.a.) as në personin që ushtron të drejtat e aksionarit në lidhje me këto ndërmarrje.

5. Pavarësia e Bordit të KOSTT

Bordi i Drejtorëve ka realizuar në mënyrë të pavarur detyrat dhe përgjegjësitë e punës duke përmbushur planin e paraparë drejt realizimit të objektivave të përcaktuara në planin përkatës të biznesit.

Bordi i Drejtorëve të KOSTT gjatë periudhës raportuese ka qenë në këtë përbërje:

- z. Jeton Mehmeti (Kryesues)
- z. Arben Dodaj, Anëtar
- z. Nebih Zariqi, Anëtar
- znj. Ajrina Gashi Hamdiu, Anëtare
- znj. Liza Marku, Anëtare

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 6 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

z. Sead Mujovi, Anëtar

z. Evetar Zeqiri, Anëtar/Kryeshef Ekzekutiv

Gjatë periudhës raportuese Komisioni i Auditimit i emëruar po ashtu nga Kuvendi i Republikës së Kosovës ka qenë në këtë përbërje:

znj. Liza Marku Kryesuese,

z. Arben Dodaj Anëtar dhe

z. Sead Mujovi Anëtar.

6. Pavarësia financiare e KOSTT

KOSTT ka pavarësinë financiare për të miratuar shpenzimet e nevojshme dhe ka demonstruar një historik të investimeve kapitale për sistemin e operimeve, mirëmbajtjes dhe zhvillimit. KOSTT ka qasje në institucionet financiare ndërkombëtare për të financuar investimet kapitale për mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit në dy mënyra:

a. përmes marrëveshjeve trepalëshe të huas ndërkombëtare me institucionet financiare ndërkombëtare; dhe

b. përmes marrëveshjeve dypalëshe me bankat tregtare

KOSTT nuk merr ndonjë mbështetje financiare nga Qeveria e Kosovës për financimin e aktiviteteve të veta statutore.

Më fillimin e implementimit të Marrëveshjes së Kycjes KOSTT-ENTSO-E e cila ka rezultuar edhe me operimin e KOSTT si Zonë Rregulluese brenda Bllokut Rregullues Kosovë-Shqipëri (Blloku AK) në kuadër të Evropës Kontinentale, Kosova është njohur si zonë tregtare, ku balancimi i sistemit do të jetë përgjegjësi e plotë e KOSTT, që nënkupton mbulimin e të gjitha devijimeve nga sistemi i Kosovës. KOSTT bën alokimin e kapaciteteve ndërkufitare dhe menaxhimin e kongjestionëve, që nënkupton mbledhjen e të hyrave nga tregtimet ndërkufitare. Pra, kjo marrëveshje sjellë përfitime por edhe në të njëjtën kohë e ngarkon me përgjegjësi KOSTT-in në lidhje me operimin e sigurt të sistemit interkonektiv.

Në anën tjetër, me hapjen e tregut të energjisë elektrike në prill të vitit 2017, ZRrE përgjegjësinë për furnizimin e komunave me shumicë serbe në pjesën veriore të Kosovës nga KESCO e ka bartë në KOSTT, duke e emëruar si humbje të sistemit, dhe në bazë të Vendimit V_907_2017, të datës 13 prill 2017, aprovon të hyra KOSTT-it për mbulimin e

	<p align="center">Raporti i Pajtuëshmërisë së OST</p>	
		<p align="right"><i>Page 7 nga 14</i></p>
<p><i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i></p>		

humbjeve në sistem (konsumi i pjesës veriore të Kosovës) për vitin tarifor 01.04.2017 - 31.03.2018.

Duhet të theksohet se KOSTT në bazë të Ligjit për Energjinë Elektrike nuk mund të kryejë funksione të furnizimit (faturimit dhe inkasimit të konsumit), dhe se ky detyrim i vendosur nga ZRrE nuk është përgjegjësi formale e KOSTT në bazë të Ligjit për Energjinë Elektrike.

Më datë 30 nëntor 2017, KOSTT ka pranuar nga ZRrE shkresën “Njoftim për zbatimin e Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Prishtinë A.nr. 1373/2017 i datës 11.09.2017 të vërtetuar me Aktvendimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës AA. Nr. 451/2017 i datës 20 tetor 2017”, përmes të cilës ZRrE i pezullon KOSTT-it të hyrat për mbulimin humbjeve në sistem (konsumi i pjesës veriore të Kosovës), të nxjerrë në bazë të Raportit të Avokatit të Popullit.

Në këtë kontekst, pra në pamundësi ligjore dhe financiare, KOSTT ka kërkuar nga Qeveria e Kosovës që të ndaj mjete për mbulimin e konsumit të pjesës veriore të Kosovës, derisa çështja a furnizimit të pjesës veriore të Kosovës të adresohet në mënyrë të rregullt. Për periudhën raportuese Qeveria e Republikës së Kosovës ka ndarë mjete në vlerë prej 11,880,246.33 euro me të cilat mjete janë mbuluar kostot e shkaktuara për muajt Dhjetor 2022, Janar 2023 dhe pjesërisht për muajin Shkurt 2023. Në fazën e dorëzimit të këtij raporti kemi një gjendje tërësisht të re, në raport me obligimin e KOSTT për kompensim të humbjeve në veri të Kosovës, respektivisht vendim të Bordit të ZRrE-së për largim të këtij obligimi nga licenca respektive, i cili do të reflektohet në raportimin vijues për periudhën përkatëse.

Tutje, është me rëndësi të theksohet që kriza energjetike rajonale e shfaqur në periudhën paraprake e cila ka afektuar edhe sektorin e energjisë në Kosovë përfshirë edhe KOSTT-in ka vazhduar të prodhoj pasoja duke pamundësuar inkasimin e rregullt të të hyrave nga palët. Për një pjesë të mjeteve të pa inkasuara KOSTT ka përlogaritur interes për vonesë pagese si dhe ka zhvilluar procedura përmbarimore. KOSTT për faturat e pa pranuar për jo balanca nga KEDS, KESCO dhe KEK ka ngritë kontest në ZRrE të cilat janë aprovuar në favor të KOSTT-it dhe janë paguar nga KEDS/KESCO.

KOSTT mbetet i angazhuar sistematikisht duke mbajtur kontakte të rregullta me palët e involvuara me qëllim të inkasimin të të gjitha mjeteve.

7.Përshtatshmëria e burimeve njerëzore

KOSTT sh.a. ka stafin e nevojshëm për kryerje të plotë dhe në mënyrë efektive të të gjitha obligimeve në kuptim edhe të një kompanie të themeluar sipas Ligjit për Shoqëri Aksionare si dhe bazuar në Ligjin e Punës. Stafi i KOSTT Sh.a është i përfshirë në buxhetin vjetor dhe planin e biznesit që aprovohet nga Bordi i Drejtorëve çdo vit. Në bazë të Direktivës Nr.

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 8 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

2009/72 / EC, neni 9 (1) (a) OST - KOSTT duhet të jetë në gjendje "të veprojë si Operator i Sistemit të Transmetimit" siç përcaktohet në nenin 2 pika 4 e Direktivës, dhe duhet të ketë " burime njerëzore, teknike dhe financiare " në mënyrë që të kryej funksionet e OST-së. Parime dhe kërkesa të tilla sanksionohen edhe me nenin 16.3 të Ligjit për Energjinë Elektrike, i cili përcakton se "Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të ketë në dispozicion të gjitha burimet e nevojshme njerëzore, teknike, fizike dhe financiare për funksionimin e sigurt, të besueshëm dhe afatgjatë të sistemit të transmetimit".

8. Qasja jodiskriminuese në sistemin e transmetimit (konfidencialiteti i të dhënave)

KOSTT në pajtim me Ligjin për Energjinë Elektrike ka zhvilluar Kodin e Rrjetit i cili është miratuar nga ZRrE në atë mënyrë që të sigurojë mos diskriminim dhe transparencë në sigurimin e qasjes së palëve të treta në sistemin e transmetimit. KOSTT gjithashtu zbaton Metodologjinë e Taksave të Kyçjes në Rrjetin Transmetues, dhe një varg procedurash të ndërlidhura të cilat ofrojnë qasje transparente dhe jo diskriminuese për palët të cilat kërkojnë të kyçin kapacitetet e veta në rrjetin transmetues të KOSTT.

9. Trajnimi

Avancimi i njohurive dhe aftësive të stafit të KOSTT përbënë një objektiv të vazhdueshme për menaxhmentin me qëllim të përmbushjes së funksioneve dhe ngritjes së performancës në përgjithësi, përfshirë trajnimin dhe ndërgjegjësimin e stafit rreth pajtuëshmërisë me kërkesat e shturjes pronësore. KOSTT edhe gjatë vitit 2023 ka treguar një përkushtim të vazhdueshëm drejt optimizimit të aspektit financiar, si pasojë e inflacionit duke prioritetizuar çështjet e rëndësishme të veçantë. Kjo përpjekje për optimizim ka pasur ndikim edhe në planifikimin dhe organizimin e shumë aktiviteteve, veçanërisht në kontekstin e trajnimeve. Megjithatë trajnime të tilla, të cilat përfshijnë fushën e pajtuëshmërisë, konsiderohen një element thelbësor për të siguruar pajtuëshmërinë dhe operimin sa më efikas të KOSTT dhe janë subjekt i një vlerësimi të kujdesshëm të menaxhmentit për t'i realizuar në pajtim me nevojat që ka KOSTT.

10. Informacionet e ofruara nga KOSTT për personat që ushtrojnë kontroll mbi KEK SH.A./Ibër Lepenc SH.A.

Me legjislacionin përkatës në fuqi nga KOSTT kërkohet që të bëjë disa parashtrësira/raportime rutinore, vjetore pranë Ministrisë së Ekonomisë për qëllime informative dhe në rrethana të caktuara të kufizuara pranë Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve. Që nga data e hyrjes në fuqi të Ligjit për Energji Elektrike dhe certifikimit,

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 9 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

nga KOSTT nuk është kërkuar që të paraqet ndonjë informacion në Ministrinë e Ekonomisë ose Ministrinë e Financave, Punës dhe Transfereve të cilat do të interferonin në pajtuëshmëri.

KOSTT mban kontakte dhe takime të rregullta me akterët e sektorit të energjisë elektrike, kështu që janë mbajtur një seri takimesh që synojnë koordinimin e aktiviteteve në nivel sektorial dhe lidhur me zbatimin e Strategjisë së Energjisë si dhe lidhur me tejkalimin e sfidave në kontekst të krizës potenciale me energji elektrike në vend, me ME, ZRRE, KEK, KEDS, KESCO dhe palë të tjera.

KOSTT ka mbajtur kontakte të rregullta me Qeverinë dhe akterët e tjerë me qëllim të informimit dhe koordinimit të aktiviteteve të tij.

11. Detyrat e OST-së

Ligjet e Kosovës për energjinë, dhe kryesisht Neni 16 i Ligjit për Energjinë Elektrike, kanë të transpozuar, dispozita të Direktivës 2009/72/KE në lidhje me detyrat dhe përgjegjësitë e OST-së. Sipas Ligjit për Energjinë Elektrike, Operatori i Sistemit dhe Transmetimit (OST) është përgjegjës për funksionimin, sigurimin e mirëmbajtjes, dhe zhvillimin e rrjetit të transmetimit. Po ashtu, KOSTT është përgjegjës për ndërlidhjen e rrjetit me rrjetet e tjera si dhe për sigurimin afatgjatë të aftësisë së sistemit për të përballuar kërkesat e arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike.

Zyra e Rregullatorit të Energjisë i ka lëshuar KOSTT-it sh.a, licencën si Operator i Sistemit të Transmetimit, licencë kjo e cila ka hyrë në fuqi më 4 tetor 2006, numër reference ZRRE/Li_15/06 për operimin e sistemit të transmetimit. Në të njëjtën kohë, ZRRE lëshoi një licencë të ndarë për KOSTT Sh.A. për operimin e tregut me numër reference ZRRE/Li_16/06, e cila u modifikua me vendimin e ZRRE-së të datës 18 korrik 2012 referenca V_434_2012. Po ashtu, licenca e OST-së u modifikua nga ZRRE në vitin 2012, me numrin e referencës së modifikuar ZRRE/Li_15/12 që hyri në fuqi më 18 korrik 2012. Licencat aktuale të KOSTT janë ndryshuar në vitin 2017 në zbatim të kërkesave ligjore nga ligjet e energjisë të miratuara në vitin 2016.

Pra, aktualisht KOSTT është mbajtës i dy Licencave të lëshuara nga ZRRE, Licenca për operatorin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_15/17 si dhe Licenca për operatorin e tregut të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_16/17.

Operatori i Sistemit të Transmetimit menaxhon dhe operon me sistemin e transmetimit të energjisë elektrike të Kosovës si dhe është përgjegjës për transmetimin e energjisë elektrike në rrjetet kryesore të tensionit të lartë.

Operatori i Sistemit dhe Transmetimit të Kosovës :

	<p align="center">Raporti i Pajtuëshmërisë së OST</p>	
		<p align="right"><i>Page 10 nga 14</i></p>
<p><i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i></p>		

- Vepron në pajtuëshmëri me dispozitat e Kodit të Rrjetit të Transmetimit, Kodit të Matjes dhe Kodit të Shpërndarjes

- Siguron qasje jodiskriminuese për shfrytëzuesit dhe u siguron atyre informata të nevojshme për një qasje efikase në sistem

- Përcakton të tilla tarifa dhe pagesa për kyçje dhe shfrytëzim të sistemit që të nxisin konkurrencën në sektorin e energjisë si dhe të lehtësojnë hyrjen e subjekteve të reja në treg.

Fillimisht me operacionalizimin e Marrëveshjes së re të Kyçjes KOSTT/ENTSO-E, e më pas me vazhdimin e të njëjtës edhe për dy vite të tjera shënohen përfitimet si në vijim:

- Inkasimi i të hyrave nga shfrytëzimi i rrjetit transmetues interkonektiv apo alokimi i kapaciteteve dhe menaxhimi i kongjestionëve, që kap vlerën në mesatare vjetore 5.0 -8.0 Mil EUR dhe nga transiti varet nga niveli i importit dhe tranzitit dhe sillet prej -0.2 deri në 0.8 Mil EUR;

- Implementimi i plotë i Marrëveshjes së Bllokut Rregullues Kosovë – Shqipëri, nënshkruar në Tiranë, më 26.11.2019;

- Ndarja e rezervave balancuese të sistemit në kuadër të bllokut KOSTT-OST si dhe

-Shkëmbimi i depozitimeve të energjisë elektrike në mes KËK dhe KESH

Me hyrjen në fuqi të Marrëveshjes së Kyçjes në mes të KOSTT dhe ENTSO-E, KOSTT operon e pavarur si zonë rregulluese në kuadër të Bllokut rregullues Shqipëri-Kosovë. Me fillimin e operimit si zonë e pavarur rregulluese, KOSTT bënë alokimin e kapaciteteve interkonektive të transmetimit me vendet fqinje, si OST (Shqipëri), MEPSO (Maqedonia e Veriut), dhe CGES (Mali i Zi). Alokimi i kapaciteteve kryhet nga SEE CAO (Zyra për Alokimin e Kapaciteteve) me seli në Mal të Zi. Në anën tjetër, EMS (Serbi) ka vazhduar refuzimin e bashkëpunimit me KOSTT lidhur me përcaktimin e NTC që është parakusht për alokimin e kapaciteteve në kufirin Serbi (EMS) – Kosovë (KOSTT), dhe rrjedhimisht në këtë kufi nuk ka transaksione komerciale të energjisë.

Në nëntor të vitit 2023 KOSTT bashkërisht me Autoritetet Rregullative, Operatorët e Sistemit të Transmetimit dhe Bursave të Energjisë Elektrike në Shqipëri, Greqi, Kosovë dhe Maqedoninë e Veriut, kanë nënshkruar Memorandumin e Mirëkuptimit mbi Bashkimin e Tregut të Energjisë Elektrike në Evropën Juglindore.

Objektivat e përbashkëta të këtij bashkëpunimi synojnë arritjen e sigurisë më të lartë të furnizimit me energji elektrike, përmirësimin e shfrytëzimit të kapaciteteve ndërkufitare të transmetimit dhe gjenerimit, të realizoj konkurrencën dhe transparencën e çmimeve, formimin e qëndrueshëm të çmimeve dhe përfitime financiare afatgjata për

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Page 11 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

konsumatorët, duke zbatuar Modelin e Synuar të BE-së për tregun me shumicë të energjisë elektrike. Palët kanë deklaruar angazhimin në zbatimin e procesit të alokimit implicit në Evropën Juglindore përmes bashkimit të Tregut një Ditë para (Single Day-Ahead Market Coupling).

Palët synojnë të krijojnë mekanizma të harmonizuar dhe të integruar të bazuar në treg për menaxhimin e flukseve të energjisë elektrike dhe rritjen e tregtisë ndërkufitare.

Gjithashtu është shënuar progres edhe në funksionalizimin e themelimit të Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX).

Që nga themelimi i Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX) në tetor 2020 nga dy aksionarët Operatorët e Sistemit të Transmetimit KOSTT dhe OST, janë ndërmarrë hapa të rëndësishëm drejt operacionalizimit të plotë të saj. Në vazhdimësi të aktiviteteve dhe përbushjes së obligimeve në dy vitet paraprake, gjatë periudhës raportuese është proceduar me trajnimin e anëtarëve potencial të bursës dhe është duke u menaxhuar procesi i zbatimit të operacionalizimit të plotë të saj. Në gjysmën e dytë të vitit 2023, janë hartuar të gjitha procedurat dhe janë bërë testimet e nevojshme të platformave për të mundësuar funksionalizimin e ALPEX-it. Sipas parashikimeve aktuale operacionlizimi i ALPEX për tregun e Kosovës si dhe bashkimin e tregjeve Shqipëri Kosovë pritet të filloj në Janar 2024.

12. Vonesa e investimeve të planifikuara

Gjendja globale ekonomike dhe Energjetike e paraqitur në fillim të vitit 2022 ka reflektuar edhe në vitin 2023 në realizimin e investimeve kapitale të parapara me planin investiv 2023-2027 e të aprovuar nga ZRrE.

KOSTT gjatë vitit 2023 ka bërë përpjekje maksimale në finalizimin e projekteve të cilat kanë filluar së implementuari komfor planit investiv 2018-2022 dhe fillimin e realizimit të projekteve të reja 2023-2027 (sipas periudhës tarifore), dhe buxhetit të aprovuar për vitin 2023. Sa i përket investimeve në sistemin e transmetimit, projektet e filluara me realizim janë të kategorisë së :

- Përkrahjes së ngarkesës/nënstacionet e reja 110/35/10(20)kV

Projekt i cili në vitin 2023 ka përfunduar teknikisht dhe financiarisht edhe është në afat garantues njëvjeçar.

- Ndërtimi i NS 110/35/10(20) kV Ferizaji 3 me transformator 40MVA – Kastrioti

Projekti ka përfunduar me kohë dhe sipas buxhetit por nuk është energjizuar. Funksionalizimi i nënstationit është i ndërlidhur me Projektin “Ndërtimi i linjës/kabllos 110kV për kyçje të

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Faqe 12 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

nënstacionit të ri 110/35/10(20) kV Kastrioti LOT 5", pasi procesi i ndërtimit të linjës është vonuar, për shkak të pezullimit nga MMPHI, si rezultat i disa ankesave në gjykatë nga pronarët e tokave.

- Ndërtimi i linjës/kabllos 110kV për kyçje të nënstacionit të ri 110/35/10(20) kV Ferizaj3(Kastriot)

Projekti ka vonesa në realizim, për shkak të procedurave për shpronësim dhe servitut. Në nëntor të vitit 2023 MMPHI ka lëshuar lejen e ndërtimit të linjës 110kV, ku kontraktori menjëherë ka filluar punët e organizimit dhe implementimit. Sipas amandamentit të kontratës projekti pritet të përfundoj në muajin Maj të vitit 2024. Rrjedhimisht, kjo vonesë ka ndikuar në mos energjizimin e nënstacionit të ri NS Ferizaji 3.

- Ndërtimi i Nënstacionit të ri GIS 110/35/10(20) kV Fushë Kosova është në fazën e implementimit.

Kontrata për projektin ka filluar së implementuari nga muaji Janar 2022 dhe pritet të përfundoj në TM1 2024. Projekti është duke u realizuar sipas kontratës me kohë dhe buxhet. Në bazë të protokollit të punëve të kryera në total janë përfunduar diku rreth 90% e punëve. Vonesat në nënshkrimin e kontratës për furnizimin me transformator të fuqisë 40MVA ndikojnë në mos realizimin e një pjese të kontratës (që është në ndërlidhshmëri me transformatorin) si dhe në Energjizimin e Nënstacionit të ri GIS në Fushë Kosovë.

Projektet e financuara nga KOSTT dhe të tenderuar gjatë vitit 2023

Për shkak të situatës globale të krijuar dhe rritjes së çmimeve në treg (të ofertave me çmime më të larta), projekti si më poshtë i tenderuar sipas buxhetit të vitit përkatës nuk është realizuar, andaj, në vitin 2023 pas aprovimit të Planit Investiv 2023-2027 projekti është ritenderuar dhe është në prokurim:

- Furnizimi dhe instalimi i Transformatorit të fuqisë 40MVA për NS Fushë Kosova.

Vonesa në nënshkrimin e kontratës për furnizimin me transformator të fuqisë 40MVA ndikon në mos Energjizimin e Nënstacionit të ri GIS në Fushë Kosovë.

- Përgatitja e dokumentacionit ndërtimor projektues për NS 220/35/10(20) kV Malisheva

Komfor kërkesave ligjore kërkohet që dokumentacioni ndërtimor të përgatitet paraprakisht dhe të aplikohet për leje ndërtimore, prandaj me datë 30.08.2023 është nënshkruar kontrata ndërsa fillimi i shërbimeve në bazë të kontratës është 10 ditë nga data e nënshkrimit. Data e fillimit është 11.09.2023 dhe projekti është duke u zhvilluar sipas kohës dhe buxhetit. Projekti pritet të përfundoj në muajin Prill të vitit 2024.

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 13 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

Pas përfundimit të projektit “Përgatitja e dokumentacionit ndërtimor projektues për NS 220/35/110kV Malisheva “në prill të 2024 planifikohet tenderimi projektit “Ndërtimi NS 220/35/10(20) kV -Malisheva linjat transmetuese 220kV me transformator 1x40MVA ” i cili do të financohet nga buxheti i KOSTT dhe sipas planit investiv duhet të përfundoj në vitin 2026. Për projektin e lartshënuar bazuar në dokumentacionin projektues do të përgatitet specifikimi teknik .

Projektet e fazës së VII - KfW

Sipas planit investiv ky grup i projekteve është planifikuar të financohet me kredi nga KfW, ku përmes shërbimeve konsulente ishte paraparë përgatitja e specifikimit teknik në vitin 2018 ndërsa realizimi gjatë vitit 2020-2022. Meqenëse marrëveshja për kredi me KfW për arsye të ndryshme nuk është nënshkruar me kohë, ku disa nga to u potencuan në pikën më lartë, edhe dinamika si dhe shuma e realizimit të projekteve ka pësuar ndryshime, dhe si të tilla janë inkorporuar në një fazë të vetme, pra në fazën VII.

Më pas, pas zhvillimeve në raport me këtë kredi, si rezultat i progresit të shënuar, gjegjësisht me hyrjen në operim të linjës 400kV Kosovë-Shqipëri në fund të vitit 2021 janë zhvilluar edhe negociatat rreth kredisë për fazën e VII, finalizimi i kësaj marrëveshje është bërë në fund të muajit Dhjetor të vitit 2022 ndërsa ratifikimi në Kuvendin e Republikës së Kosovës është bërë me dt. 23.11.2023. Vlera e planifikuar e projekteve 25,5Mil € (pa pjesën e kontributit të KOSTT dhe shpronësim e servitut) si dhe një pjesë do të jetë grant nga WBIF dhe IPA për të cilat fonde KOSTT ka aplikuar në vitin 2023. Për shkak të mos finalizimit të marrëveshjes për kredi në afatin e planifikuar projekti shtyhet për vitet e ardhshme ashtu që realizimi planifikohet të jetë sipas Planit investiv 2023-2027. Gjatë vitit 2023 kanë filluar procedurat për përgatitjen e TOR për shërbimet konsulente dhe në bashkëpunim me KfW është bërë rigrupimi i projekteve në LOT -e:

LOT 1: “NS 110/10(20) kV-Dragashi me transformatorë 1x40MVA dhe linja transmetuese” dhe “Furnizimi dhe instalimi i Reaktorit shant-variabil 100 MVar, 400 kV në NS Ferizaj 2”;

LOT 2: SCADA & Telekom;

LOT 3: Dizajni, furnizimi dhe instalimi i transformatorëve të fuqisë; dhe

LOT 4: Linjat transmetuese.

13.Dividenda

Gjatë vitit 2023 nuk është deklaruar dhe as paguar ndonjë dividend nga ana e KOSTT.

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Page 14 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

Konkluzion

Raporti i Pajtueshmërisë për vitin 2023 përshkruan gjendjen e pajtueshmërisë në OST- KOSTT bazuar në informacionet e siguruar përmes bashkëpunimit me strukturat përkatëse të OST-së.

Sensibilizimi i stafit përmes trajnimeve të cilat ndërlihen me rëndësinë e sigurimit të pajtueshmërisë vazhdon të konsiderohet si mënyrë e duhur për të adresuar çdo mëdyshje lidhur me cenueshmërinë potenciale të pajtueshmërisë.

Raportet e miratuara të Pajtueshmërisë publikohen në faqen elektronike zyrtare të KOSTT. Publikimi i Raporteve është në funksion edhe të shpërndarjes së informacionit, lidhur me mundësinë dhe rëndësinë e komunikimit në mes të Zyrtarit të Pajtueshmërisë dhe stafit të KOSTT për raportimin e çfarëdo të dhëne e cila në një formë apo tjetër do të mund të konsiderohej se do të cenonte pajtueshmërinë e OST të KOSTT.

Bazuar në vlerësimin e kryer në lidhje me pajtueshmërinë mund të konstatohet se KOSTT që nga certifikimi i saj si OST është i angazhuar maksimalisht në përmbushjen e obligimeve të marra me qëllim të sigurimit të shturjes pronësore. Gjithashtu konsiderohet se po shënohet progres edhe sa i përket sensibilizimit lidhur me rëndësinë e sigurimit të pavarësisë së OST-së, sigurimit të transparencës, evitimit të konfliktit të interesit, trajtimit të barabartë të përdoruesve të sistemit të transmetimit, qasjes jo diskriminuese për të gjithë përdoruesit në harmoni me kornizën ligjore e cila rregullon sektorin e energjisë. Bazuar në të dhënat e elaboruara si më lartë mund të konkludohet se KOSTT gjatë vitit 2023 ka performuar në përputhje me Programin e Pajtueshmërisë.

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		Strana 1 od 14
Službenik za usklađenost OPS-a		

OPERATOR SISTEMI TRANSMISIONI DHE TREGU KOSTT sh.a
TRANSMISSION SYSTEM AND MARKET OPERATOR KOSTT J.S.C
OPERATOR SISTEMA PRENOSA I TRŽIŠTA KOSTT d.d

Nr. 235/1 Dt. 31 01 2024
PRISHTINË-A

Izveštaj o usklađenosti Operatera prenosnog sistema (OPS) KOSTT-a 2023. godina

	Pripremio	Odobrio
Ime i prezime Pozicija	Mimoza Byqmeti-službenica za usklađenost/sekretarka kompanije	Evetar Zeqiri-izvršni direktor
Potpis		
Datum	Januar 2024	

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		<i>Strana 2 od 14</i>
<i>Službenik za usklađenost OPS-a</i>		

Sadržaj

Uvod	3
1. Preduzeće	4
2. Program usklađenosti	4
3. Vlasništvo prenosnog sistema	4
4. Kontrola i vlasništvo KOSTT-a kao OPS	5
5. Nezavisnost odbora KOSTT-a	5
8. Nediskriminatorski pristup u prenosni sistem (poverljivost podataka)	8
9. Obuka	8
10. Informacije pružene od KOSTT-a za lica koja vrše kontrolu nad KEK AD/Ibar-Lepenac AD	8
11. Dužnosti OPS-a	9
12. Kašnjenje planiranih investicija	11
13. Dividenda	13
Zaključak	13

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		<i>Strana 3 od 14</i>
<i>Službenik za usklađenost OPS-a</i>		

Uvod

Operater prenosnog sistema KOSTT-a je izradio Izveštaj o usklađenosti za 2023. godinu u skladu sa odredbama člana 21. Direktive br. 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Saveta o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije od 13. jula 2009. godine, i člana 21. Pravila o sertifikaciji Operatera prenosnih sistema, Pravilo RUE/br. 14/2017 (april 2017), koje obavezuje OPS da izradi izveštaj i da isti dostavi Regulatornom uredu za energiju na usvajanje.

Dana 15. februara 2019. godine Regulatorni uređ za energiju (u daljem tekstu Regulator) doneo je odluku br. V_1107_2019 o konačnom odobrenju sertifikacije KOSTT a.d. kao OPS-a.

Operater prenosnog sistema je postavio gđu Mimoza Byqmeti na dužnosti službenice za usklađenost (u daljem tekstu službenik za usklađenost), a koju je Regulator odobrio Odlukom V_1186_2019 od 14. oktobra 2019. godine.

Ovaj izveštaj je izradio službenik za usklađenost na osnovu zadataka koji proističu iz Programa za usklađenost, koji je odobren odlukom Odbora RUE br. V_1203_2019 dana 27. novembra 2019. godine.

Shodno tome, nakon sertifikacije KOSTT a.d. kao OPS-a, predstavlja respektivni Izveštaj o usklađenosti, koji se priprema na osnovu obaveza koje proističu iz gore navedenog Programa za usklađenost. Ovaj izveštaj prikazuje stanje usklađenosti koje je predmet izveštavanja za period od 1. Januara do 31. decembra 2023. godine, u cilju obezbeđivanja samostalnog rada prenosne mreže Kosova, i usklađenost sa konačnom odlukom za sertifikaciju koju je doneo Regulator.

Prilikom izrade ovog izveštaja, službenik za usklađenost je podržan sa potrebnim informacijama od relevantnih odeljenja OPS-a, prema funkcijama koje obavljaju, kao što su: Odeljenje prenosnog sistema, Odeljenje operatera sistema, Odeljenje operatera tržišta, Odeljenje finansija i Trezora, Odeljenje za javne nabavke, Odeljenje za razvoj mreže i projekata, Odeljenje za regulatorna pitanja i tarife, Odeljenje ljudskih resursa i Odeljenje za usluge podrške.

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		<i>Strana 4 od 14</i>
<i>Službenik za usklađenost OPS-a</i>		

1. Preduzeće

Operater sistema, prenosa i tržišta KOSTT a.d. je javno preduzeće sa 100% državnih akcija, osnovano u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima. Prema Zakonu o električnoj energiji br. 05/L-085 usvojenom 2016. godine, prava akcionara za KOSTT vrši Skupština Republike Kosovo.

KOSTT ima dve licence koje je izdao RUE, licencu za operatera prenosnog sistema električne energije sa brojem ZRRE/Li_15/17 kao i licencu za operatera tržišta električne energije sa brojem ZRRE/Li_16/17.

KOSTT upravlja prenosnim sistemom Republike Kosovo funkcionišući sa visokonaponskim nivoima 400 kV, 220 kV i 110 kV. Prenosnom sistemu pripadaju i transformatori koji su povezani sa distributivnom mrežom: 220/ 35/10 kV i 110/35/10(20) kV. KOSTT ima odgovornost da, 24 sata dnevno, 365 dana godišnje, na bezbedan i pouzdan način prenosi električnu energiju od jedinica za proizvodnju do distributivnog sistema.

KOSTT je takođe odgovoran za funkcionisanje i razvoj tržišta električne energije u Republici Kosovo, kao i povezanih funkcija koje su opisane u licenci za rad tržišta i relevantnim zakonima.

2. Program usklađenosti

Program usklađenosti za Operatera prenosnog sistema, koji je odobrio Odbor RUE odlukom br.V_1203_2019 od 27. novembra 2019. godine, predstavlja program koji propisuje mere koje treba preduzeti u cilju sprečavanja bilo kakvog diskriminatornog tretmana, primenu neophodnih mera za praćenje kontinuirane usklađenosti operatera prenosnog sistema sa programom za usklađenost.

3. Vlasništvo prenosnog sistema

KOSTT ima u vlasništvu i rukovodi prenosnim sistemom u Republici Kosovo, uključujući i interkonektore sa Albanijom, Crnom Gorom, Severnom Makedonijom i Srbijom, do interkonektivnih tačaka.

U vlasništvu KOSTT-a su sledeće imovine koje su deo interkonekcije između prenosnog sistema Kosova i prenosnih sistema susednih zemalja:

- a. 400kV vod, 85.5 km PS Kosova B- PS Komani do granice sa Albanijom
- b. 400kV vod, br. 407, 40.049 km PS Kosova B-PS Niš do granice sa Srbijom
- c. 400kV vod, br. 420/2, 30.51 km PS Uroševac- PS Skopje 5 do granice sa Severnom Makedonijom

Izveštaj o usklađenosti OPS-a

Strana 5 od 14

Službenik za usklađenost OPS-a

- d. 400kV vod, br. 437/2, 28.709 km PS Peć - PS Ribarevine do granice sa Crnom Gorom
- e. 220kV vod, br. 2303, 45.05 km PS Prizren-2 PS Fierz do granice sa Albanijom
- f. 220kV vod, br. 205/2, 14.648 km PS Podujevo-PS Kruševac do granice sa Albanijom
- g. 110kV vod, br. 1140, 10.81 km PS Berivojce -PS Bujanovc do granice sa Srbijom
- h. 110kV vod, br. 155, 18.78 km PS Valaç-PS N. Pazar do granice sa Srbijom

4. Kontrola i vlasništvo KOSTT-a kao OPS

KOSTT a.d. je javno preduzeće gde:

- a) Skupština Republike Kosovo je jedina institucija koja kontroliše OPS sa izvršnim nadležnostima za vršenje akcionarskih prava, imenuje i razrešava Odbor direktora (izuzev izvršnog direktora) i određuje plaćanja (naknade) za Odbor direktora. Skupština Republike Kosovo takođe imenuje i Komisiju za reviziju OPS-a.
- b) Skupština Republike Kosovo ne vrši direktnu ili indirektnu kontrolu ni u jednom drugom aktivnom preduzeću na tržištu izveštavanja. Skupština Republike Kosovo nema prava nad nijednim drugim preduzećem na tržištu izveštavanja (KEK a.d. i Ibar Lepenac a.d.), kao ni nad licem koje vrši akcionarska prava u vezi sa ovim preduzećima.

5. Nezavisnost odbora KOSTT-a

Odbor direktora je samostalno realizovao radne dužnosti i odgovornosti ispunjavajući predviđeni plan ka realizaciji ciljeva utvrđenih u relevantnom poslovnom planu.

Odbor direktora KOSTT-a je tokom izveštajnog perioda bio u sledećem sastavu:

g. Jeton Mehmeti (predsedavajući)

g. Arben Dodaj, član

g. Nebih Zariqi, član

gđa Ajrina Gashi Hamdiu, članica

gđa Liza Marku, članica

g. Sead Mujovi, član

g. Evetar Zeqiri, član/izvršni direktor

U toku izveštajnog perioda, Komisija za reviziju, takođe imenovana od strane Skupštine Republike Kosovo, bila je u sledećem sastavu:

Izveštaj o usklađenosti OPS-a

Strana 6 od 14

Službenik za usklađenost OPS-a

gđa Liza Marku predsedavajuća,

g. Arben Dodaj član i

g. Sead Mujovi član.

6. Finansijska nezavisnost KOSTT-a

KOSTT ima finansijsku nezavisnost za odobravanje potrebnih troškova i pokazao je istorijat kapitalnih investicija za sistem rada, održavanja i razvoja. KOSTT ima pristup međunarodnim finansijskim institucijama za finansiranje kapitalnih investicija za održavanje i razvoj prenosnog sistema na dva načina:

- a. kroz tripartitne sporazume za međunarodni zajam sa međunarodnim finansijskim institucijama; i
- b. kroz bilateralne sporazume sa poslovnim bankama

KOSTT ne dobija nikakvu finansijsku podršku od Vlade Kosova za finansiranje svojih statutarnih aktivnosti.

Početak implementacije Sporazuma o priključenju KOSTT-ENTSO-E, koji je takođe rezultirao i funkcionalizacijom KOSTT-a kao regulatorne zone unutar Regulatornog bloka Kosovo-Albanija (Blok) u okviru Kontinentalne Evrope, Kosovo je priznato kao trgovinska zona, gde će balansiranje sistema biti u punoj nadležnosti KOSTT-a, što podrazumeva pokrivanje svih odstupanja iz kosovskog sistema. KOSTT vrši alokaciju prekograničnih kapaciteta i upravljanje kongestijama, što podrazumeva naplatu prihoda od prekogranične trgovine. Dakle, ovaj sporazum donosi korist, ali istovremeno stavlja na teret odgovornost KOSTT-u u vezi sa bezbednim radom interkonektivnog sistema.

S druge strane, otvaranjem tržišta električne energije u aprilu 2017. godine, RUE je odgovornost za snabdevanje opština sa srpskom većinom u severnom delu Kosova, sa KESCO-a prebacio na KOSTT, nazivajući ga kao gubitak u sistemu, i na osnovu Odluke V_907_2017, od 13. aprila 2017. godine, odobrava prihode KOSTT-u za pokrivanje gubitaka u sistemu (potrošnja severnog dela Kosova) za tarifnu godinu 01.04.2017 - 31.03.2018.

Treba napomenuti da KOSTT, na osnovu Zakona o električnoj energiji, ne može vršiti funkcije snabdevanja (fakturisanja i naplate potrošnje), i da ova dužnost koju je nametnuo RUE nije formalna odgovornost KOSTT-a na osnovu Zakona o električnoj energiji.

Dana 30. novembra 2017. godine, KOSTT je od RUE dobio dopis „Obaveštenje o sprovođenju Rešenja Osnovnog suda u Prištini A.br. 1373/2017 od 11.09.2017. godine

Izveštaj o usklađenosti OPS-a

Strana 7 od 14

Službenik za usklađenost OPS-a

potvrđeno Rešenjem Apelacionog suda Kosova AA. br. 451/2017 od 20. oktobra 2017. godine“, kojim RUE obustavlja KOSTT-u prihode za pokrivanje gubitaka u sistemu (potrošnja severnog dela Kosova), koji je donet na osnovu Izveštaja Ombudsmana.

U tom kontekstu, dakle zbog zakonskih i finansijskih nemogućnosti, KOSTT je tražio od Vlade Kosova da izdvoji sredstva za pokrivanje potrošnje u severnom delu Kosova, dok se pitanje snabdevanja severnog dela Kosova ne reši na ispravan način. Za izveštajni period Vlada Republike Kosovo je izdvojila sredstva u iznosu od 11,880,246.33 evra sa kojim sredstvima su pokriveni troškovi za mesec decembar 2022, januar 2023, i delimično za mesec februar 2023. U fazi isporuke ovog izveštaja imamo potpuno novu situaciju, što se tice obaveze KOSTT-a za kompenzaciji gubitaka na severu Kosova, odnosno odluke Upravnog Odbora za oslobadjanje od ove obaveze iz odgovarajuće licence, što ce se odraziti na sledece izveštavanje za odgovarajući period.

Takođe je važno napomenuti da je regionalna energetska kriza koja se pojavila u prethodnom periodu, a koja je uticala na energetski sektor na Kosovu, uključujući i KOSTT, nastavila da proizvodi posledice, onemogućavajući redovnu naplatu prihoda od stranaka. Za deo nenaplaćenih sredstava, KOSTT je obračunao kamatu za kašnjenje u plaćanju i razvio postupke izvršenja. KOSTT za fakture koje nisu primljene zbog nebalansa od KEDS, KESCO i KEK, pokrenuo je spor pri RUE, koji su odobreni u korist KOSTT-a i plaćeni od KEDS/KESCO.

KOSTT ostaje sistematski angažovan održavajući redovne kontakte sa uključenim stranama u cilju naplate svih sredstava.

7. Podobnost ljudskih resursa

KOSTT AD raspolaže potrebnim kadrovima za potpuno i efikasno izvršavanje svih obaveza u pogledu kompanije osnovane prema Zakonu o akcionarskim društvima kao i Zakonu o Radu. Osoblje KOSTT-a uključeno je u godišnji buget i poslovni plan koji odobrava odbor direktora svake godine. Na osnovu Direktive br. 2009/72/EC, član 9 (1) (a) OPS – KOSTT mora biti u stanju da „deluje kao operator prenosnog sistema i“ kako je definisano u članu 2. tačka 4. Direktive mora imati i „ljudske, tehničke i finansijske resurse“ radi obavljanja funkcija OPS-a. Ovakvi principi i zahtevi sankcionisani su i članom 16.3. Zakona o električnoj energiji koji propisuje da „Operator prenosnog sistema treba da ima na raspolaganju sve potrebne ljudske, tehničke, fizičke i finansijske resurse za sigurno, pouzdano i dugoročno operiranje prenosnog sistema“.

Izveštaj o usklađenosti OPS-a

Strana 8 od 14

Službenik za usklađenost OPS-a

8. Nediskriminatorски pristup u prenosni sistem (poverljivost podataka)

KOSTT u skladu sa Zakonom o električnoj energiji je izradio Kodeks mreže odobren od RUE tako da obezbedi nediskriminaciju i transparentnost u obezbeđivanju pristupa trećih lica prenosnom sistemu. KOSTT takođe primenjuje Metodologiju taksi za priključenje na prenosnu mrežu i niz srodnih postupaka koji obezbeđuju transparentan i nediskriminatorски pristup stranama koje žele da priključe svoje kapacitete na KOSTT-ovu prenosnu mrežu.

9. Obuka

Unapređenje znanja i veština osoblja KOSTT-a predstavlja kontinuirani cilj za upravu u cilju ispunjavanja funkcija i povećanja učinka uopšte, uključujući obuku i podizanje svesti osoblja o usklađenosti sa zahtevima za imovinsko razdvajanje. Čak i tokom 2023. godine, KOSTT je pokazao stalnu posvećenost optimizaciji finansijskog aspekta, kao ishod inflacije, dajući prioritet pitanjima od posebnog značaja. Ovaj napor optimizacije je takođe uticao na planiranje i organizovanje mnogih aktivnosti, posebno u smislu obuke. Ipak, takve obuke, koje obuhvataju oblast usaglašenosti, smatraju se suštinskim elementom za obezbeđivanje usklađenosti i najefikasnijeg rada KOSTT-a i podležu pažljivoj proceni uprave kako bi ih sproveli u skladu sa potrebama KOSTT-a.

10. Informacije pružene od KOSTT-a za lica koja vrše kontrolu nad KEK AD/Ibar- Lepenac AD

Sa odgovarajućem zakonodavstvom na snazi od KOSTT-a se zahteva da podnese neke rutinske, godišnje podneske/izveštaje Ministarstvu ekonomije u cilju informisanja i u određenim ograničenim okolnostima Ministarstvu finansija, rada i transfera. Od stupanja na snagu Zakona o električnoj energiji i sertifikaciji, od KOSTT-a nije zahtevano da dostavi bilo kakvu informaciju Ministarstvu ekonomije ili Ministarstvu finansija, rada i transfera koja bi smetala usklađivanju.

KOSTT održava redovne kontakte i sastanke sa akterima elektroenergetskog sektora, pa je tako održano niz sastanaka u cilju koordinacije aktivnosti na sektorskom nivou i vezanih za realizaciju Energetske strategije kao i za prevazilaženje izazova u smislu potencijalne krize sa električnom energijom u zemlji sa ME, RUE, KEK, KEDS, KESCO i ostalim strankama.

KOSTT je održavao redovne kontakte sa Vladom i drugim akterima u cilju informisanja i koordinacije svojih aktivnosti.

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		<i>Strana 9 od 14</i>
<i>Službenik za usklađenost OPS-a</i>		

11. Dužnosti OPS-a

Zakoni Kosova o energetici, a uglavnom član 16. Zakona o električnoj energiji, transponuju odredbe Direktive 2009/72/EC u vezi sa dužnostima i odgovornostima OPS-a. Prema Zakonu o električnoj energiji, operator prenosnog sistema (OPS) je odgovoran za rad, održavanje i razvoj prenosne mreže. Takođe, KOSTT je odgovoran za povezivanje mreže sa drugim mrežama kao i za dugoročno obezbeđivanje sposobnosti sistema da se suočava sa razumnim zahtevima za prenos električne energije.

Regulatorni ured za energiju je izdala KOSTT-u licencu za operatora prenosnog sistema, licenca koja je stupila na snagu 4. oktobra 2006. godine, sa referentnim brojem ZRRE/Li_15/06 za rad na prenosnom sistemu. U isto vreme, RUE je izdao posebnu licencu KOSTT-u za operatora tržišta sa referentnim brojem ZRRE/Li_16/06, koje se izmenjene odlukom RUE-a 18. jula 2012. godine sa referentnim brojem V_434_2012. Takođe, licenca OPS-a je izmenjena od strane RUE i 2012. godine sa modifikovanim referentnim brojem ZRRE/Li_15/12 koja je stupila na snagu 18. jula 2012. godine. Sadašnje licence KOSTT-a su izmenjene 2017. godine u skladu sa zakonskim zahtevima iz zakonodavstva o energetici donetih 2016. godine.

Prema tome, trenutno KOSTT ima dve licence izdate od strane RUE-a, licencu za operatora prenosnog sistema električne energije pod brojem ZRRE/Li_15/17 kao i licencu za operatora tržišta električne energije pod brojem ZRRE/Li_16/17.

Operator prenosnog sistema upravlja i operiše prenosnim sistemom električne energije Kosova i odgovoran je za prenos električne energije u glavnim mrežama visokog napona.

Operator prenosnog sistema Kosova:

- Postupa u skladu sa odredbama Kodeksa prenosne mreže, Kodeksa merenja i Kodeksa distribucije,

- Osigurava nediskriminatorski pristup korisnicima i obezbeđuje im potrebne informacije za efikasan pristup sistemu,

- Određuje tarife i plaćanja za priključenje i korišćenje sistema koji podstiču konkurenciju u energetskom sektoru i olakšavaju ulazak novih subjekata na tržište.

U početku, uvođenjem novog Sporazuma o priključivanju KOSTT/ENTSO-E, a zatim produžavanjem istog na još dve godine, primećuju se sledeće dobiti:

- Naplata prihoda od korišćenja interkonektivne prenosne mreže ili dodele kapaciteta i upravljanja kongestija koja iznosi u proseku 5,0-8,0 miliona evra godišnje i od tranzita zavisi od nivoa uvoza i tranzita i kreće se od -0,2 na 0,8 miliona evra;

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		<i>Strana 10 od 14</i>
<i>Službenik za usklađenost OPS-a</i>		

- Potpuno sprovođenje Sporazuma o regulatornom bloku Kosovo-Albanija, potpisanog u Tirani, 26.11.2019. godine;

- Podela balansnih rezervi sistema u okviru bloka KOSTT-OPS kao i
- Razmena depozita električne energije između KEK-a i KESH-a

Stupanjem na snagu Sporazuma o priključivanju između KOSTT-a i ENTSO-E, KOSTT radi nezavisno kao regulatorna zona u okviru regulatornog bloka Albanija-Kosovo. Sa početkom rada kao nezavisne regulatorne zone, KOSTT je izvršio raspodelu interkonektivnih prenosnih kapaciteta sa susednim zemljama kao što su OST (Albanija), MEPSO (Severna Makedonija) i CGES (Crna Gora). Raspodelu kapaciteta vrši SEE CAO (Kancelarija za raspodelu kapaciteta) sa sedištem u Crnoj Gori. S druge strane, EMS (Srbija) je nastavila da odbija saradnju sa KOSTT-om u vezi sa utvrđivanjem NTC-a, što je preduslov za raspodelu kapaciteta na granici Srbija (EMS) – Kosovo (KOSTT), te shodno tome nema ni komercijalne energetske transakcije na ovoj granici.

U novembru 2023. godine, KOSTT je zajedno sa regulatornim organima, operatorima prenosnog sistema i berzama električne energije u Albaniji, Grčkoj, Kosovu i Severnoj Makedoniji potpisao Memorandum o razumevanju o ujedinjenju tržišta električne energije u jugoistočnoj Evropi.

Zajednički ciljevi ove saradnje imaju za cilj postizanje veće bezbednosti snabdevanja električnom energijom, poboljšanje korišćenja prekograničnih prenosnih i proizvodnih kapaciteta, ostvarivanje konkurencije i transparentnosti cena, stabilno formiranje cena i dugoročne finansijske dobiti za potrošače, sprovođenjem ciljanog model EU-a za veleprodajno tržište električne energije. Stranke su izjavile da su posvećene realizaciji procesa implicitne alokacije u jugoistočnoj Evropi kroz ujedinjenje tržišta za dan unapred (Single Day-Ahead Market Coupling).

Strane nameravaju da uspostave usklađene i integrisane tržišno zasnovane mehanizme za upravljanje tokovima električne energije i povećanje prekogranične trgovine.

Napredak je takođe primećen u osnivanju i puštanju u rad Albanske berze električne energije (ALPEX).

Od osnivanja Albanske berze električne energije (ALPEX) u oktobru 2020. godine od strane dva akcionara, operatera prenosnog sistema KOSTT i OST, preduzeti su važni koraci ka njenoj punom operisanju. U nastavku aktivnosti i ispunjavanju obaveza u prethodne dve godine, tokom izveštajnog perioda prosleđeno je sa obukom potencijalnih članova berze i rukovodi se procesom sprovođenja njenog punog operisanju. U drugoj polovini 2023. godine izrađeni su svi postupci i obavljena su neophodna testiranja platformi kako bi se omogućilo rad ALPEX-a.

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		Strana 11 od 14
Službenik za usklađenost OPS-a		

Prema trenutnim prognozama, početak rada ALPEX-a za tržište Kosova kao i ujedinjavanje tržišta Albanije i Kosova očekuje se da počinje u januaru 2024. godine.

12. Kašnjenje planiranih investicija

Globalna ekonomska i energetska situacija predstavljena početkom 2022. godine takođe se odrazila na 2023. godinu u realizaciji kapitalnih investicija predviđenih investicionim planom 2023-2027 i odobrenih od strane RUE-a.

Tokom 2023. godine KOSTT je uložio maksimalne napore u finalizaciji projekata koji su počeli da se realizuju prema investicionom planu 2018-2022 i u početak realizacije novih projekata 2023-2027 (prema tarifnom periodu), i odobrenog budžeta za 2023. godinu. Što se tiče investicija u prenosni sistem, započeti projekti realizacijom su iz kategorije:

- Podrške opterećenja/nove podstanice od 110/35/10(20)kV

Projekat, koji je tehnički i finansijski završen 2023. godine, je u garantnom roku od godinu dana.

- Izgradnja PS od 110/35/10(20) kV Uroševac 3 sa transformatorom od 40MVA – Obilić.

Projekat je završen na vreme i u skladu sa budžetom, ali nije energizovan. Funkcionalizacija podstanice se odnosi na projekat „Izgradnja linije/kabla od 110kV za priključenje nove podstanice od 110/35/10(20) kV Obilić LOT 5”, pošto je proces izgradnje linije zakasnio, zbog obustavljanja od strane MŽSPPI, kao rezultat nekoliko žalbi koje su sudu podneli vlasnici zemljišta.

- Izgradnja linije/kabla od 110kV za priključenje nove podstanice od 110/35/10(20) kV Uroševac 3 (Kastriot)

Projekat ima kašnjenja u realizaciji, zbog postupaka eksproprijacije i službenosti. U novembru 2023. godine MŽSPPI je izdalo građevinsku dozvolu za liniju od 110 kV, pri čemu je ugovarač odmah započeo radove na organizaciji i izvođenju. Prema dopuni ugovora, očekuje se da projekat bude završen u maju 2024. godine. Shodno tome, ovo kašnjenje je uticalo na neenergetizaciju nove podstanice PS Uroševac 3.

- Izgradnja nove podstanice GIS 110/35/10(20) kV Kosovo Polje je u fazi implementacije.

Ugovor za projekat je počeo da se realizuje od januara 2022. godine i očekuje se da bude završen u prvom kvartalu 2024. godine. Projekat se realizuje prema ugovoru sa rokovima i budžetom. Na osnovu protokola ukupno izvedenih radova, završeno je oko 90% radova. Kašnjenja u potpisivanju ugovora za nabavku transformatora snage od 40MVA utiču na

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		<i>Strana 12 od 14</i>
<i>Službenik za usklađenost OPS-a</i>		

neispunjenje dela ugovora (koji je međusobno povezan sa transformatorom) kao i na energetizaciju nove GIS podstanice u Kosovu Polju.

Projekti finansirani od strane KOSTT-a i tenderisani tokom 2023. godine

Zbog stvorene globalne situacije i porasta cena na tržištu (ponuda sa višim cenama), dole tenderisani projekat prema budžetu za predmetnu godinu nije realizovan, pa 2023. godine nakon usvajanja Investicionog plana 2023-2027 projekat je ponovo tenderisan i nalazi se u postupcima nabavke:

- Nabavka i ugradnja transformatora snage od 40MVA za PS Kosovo Polje.

Kašnjenje u potpisivanju ugovora za isporuku energetskog transformatora od 40MVA utiče na neenergetizaciju nove GIS trafostanice u Kosovu Polju.

- Izrada projektne građevinske dokumentacije za NS 220/35/10(20) kV Mališevo

U skladu sa pravnim zahtevima, potrebno je da se građevinska dokumentacija pripremi unapred i da se aplicira za građevinsku dozvolu, stoga je ugovor potpisan 30.08.2023. godine, dok je rok za početak radova po osnovu ugovora 10 dana od dana potpisivanja. Datum početka je 11.09.2023. godine i projekat se realizuje prema vremenu i budžetu. Očekuje se da projekat bude završen u aprilu 2024. godine.

Nakon završetka projekta „Izrada projektne građevinske dokumentacije za PS 220/35/110kV Mališevo“ u aprilu 2024. godine, raspisan je tender za projekat „Izgradnja PS 220/35/10(20) kV – Mališevo 220kV dalekovoda 1k40MVA transformator“ koji će se finansirati iz budžeta KOSTT-a i prema investicionom planu bi trebalo da bude završen 2026. godine. Za navedeni projekat biće izrađena tehnička specifikacija na osnovu projektne dokumentacije.

Projekti faze VII - KfW

Prema investicionom planu, ova grupa projekata planirano je da se finansira kreditom KfW-a, pri čemu je kroz konsultantske usluge predviđena izrada tehničke specifikacije u 2018. godini, dok je realizacija tokom 2020-2022. godine. S obzirom na to da ugovor o kreditu sa KfW-om iz različitih razloga nije potpisan na vreme, pri čemu su neki od njih istaknuti u navedenoj tački, dinamika kao i obim realizacije projekata su pretrpeli promene, te su kao takvi ugrađeni u jednu fazu, dakle u fazi VII.

Kasnije, nakon dešavanja u vezi sa ovim kreditom, kao rezultat zabeleženog napretka, odnosno puštanjem u rad 400kV dalekovoda između Kosova i Albanije krajem 2021. godine, u novembru-decembru su održani pregovori oko kredita za fazu VII, finalizacija ovog sporazuma izvršena je krajem decembra 2022. godine, dok je ratifikacija u Skupštini Republike

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		<i>Strana 13 od 14</i>
<i>Službenik za usklađenost OPS-a</i>		

Kosovo izvršena 23.11.2023. godine. Planirana vrednost projekata je 25.5 miliona evra (bez dela doprinosa KOSTT-a i eksproprijacije i služnosti) i deo će biti grant od WBIF-a za koja je sredstva KOSTT aplicirao 2023. godine. Zbog nedovršenosti ugovora za kredit u planiranom roku, projekat se odlaže za narednih nekoliko godina tako da je planirano da realizacija bude prema planu investicija 2023-2027. Tokom 2023. godine započete su procedure za izradu TOR-a za konsultantske usluge i u saradnji sa KfW-om urađeno je pregrupisanje projekata u LOT-ima:

LOT 1: „PS 110/10(20) kV-Dragaš sa transformatorom od 1x40MVA i prenosna linija” i „Nabavka i ugradnja šant-varijabilnog reaktora od 100 MVAR, 400 kV u PS Uroševac 2”;

LOT 2: SCADA & Telekom;

LOT 3: Dizajn, nabavka i ugradnja energetskih transformatora; i

LOT 4: Prenosne linije.

13. Dividenda

Tokom 2023. godine KOSTT nije izjavio niti isplatio neku dividendu.

Zaključak

Izveštaj o usklađenosti za 2023. godinu opisuje stanje usklađenosti OPS-KOSTT-a na osnovu informacija dobijenih kroz saradnju sa relevantnim strukturama OPS-a.

Senzibilizacija osoblja kroz obuku u vezi sa značajem obezbeđivanja usklađenosti i dalje se smatra odgovarajućim načinom za rešavanje svih zabrinutosti u vezi sa potencijalnim ranjivostima usklađenosti.

Odobreni izveštaji o usklađenosti se objavljuju na zvaničnoj internet stranici KOSTT-a. Objavljivanje izveštaja je takođe u funkciji distribucije informacija u vezi sa mogućnostima i značajem komunikacije između službenika za usklađenost i osoblja KOSTT-a za izveštavanje bilo kojih podataka za koje se u ovom ili onom obliku može smatrati da su ugrozili usklađenost OPS-a KOSTT-a.

Na osnovu izvršene procene o usaglašenosti, može se zaključiti da je KOSTT, od svoje sertifikacije kao OPS, maksimalno angažovan na ispunjavanju preuzetih obaveza u cilju obezbeđivanja imovinskog razvrata. Takođe se smatra da se ostvaruje napredak u pogledu senzibilizacije o značaju obezbeđivanja nezavisnosti OPS-a, obezbeđivanja transparentnosti, izbegavanja sukoba interesa, jednakog tretmana korisnika prenosnog sistema,

	Izveštaj o usklađenosti OPS-a	
		<i>Strana 14 od 14</i>
<i>Službenik za usklađenost OPS-a</i>		

nediskriminatornog pristupa za sve korisnike u skladu sa zakonskim okvirom koji reguliše energetske sektor. Na osnovu gore razrađenih podataka, može se zaključiti da je KOSTT tokom 2023. godine poslova u skladu sa Programom usklađenosti.